

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.234/2022/6/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Fazekas Tamás ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes** (felperes címel.) felperesnek – a kamarai jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **Budapesti Rendőr-főkapitányság** (1139 Budapest, Teve utca 4-6.) alperes ellen **személyiségi jog megsértése** miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2022. március 9. napján meghozott 35.P.21.664/2021/10. számú ítélete ellen az alperes 11. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértése miatti elégtételadásra irányuló keresetet elutasítja, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 70.000 (hetvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, a bíróság kötelezze az alperest, hogy nyilvánosságra hozható magánlevélben kérjen bocsánatot a felperestől azért, mert a Budapesti Rendőr-főkapitányság települési Rendőrkapitányság beosztottjai 2016. június 25. napján felperessel

szemben jogszabálysértő módon testi kényszer és bilincset alkalmaztak, továbbá előállították, megsértve a felperes emberi méltóságát, személyi szabadságát és tisztességes eljáráshoz való jogát. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest 600.000 forint sérelemdíj megfizetésére. A keresettel érvényesíteni kívánt jogként a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (2) bekezdését, 2:43. § b) pontját, az Alaptörvény II. cikkét, IV. cikk (1) bekezdését és XXIV. cikkét jelölte meg.

[2] A kereseti kérelmet és az érvényesíteni kívánt jogot megalapozó tények körében előadta, hogy 2016. június 25-én szabályosan közlekedett az általa vezetett gépjárművel, amikor az alperes települési Rendőrkapitányságának beosztottjai közúti ellenőrzés alá vonták arra hivatkozással, hogy kezében mobiltelefont tartva vezetett. A szabálysértést nem ismerte el, a rendőröknek átadta saját és gépjárművének iratait, velük végig együttműködött. A rendőrök közölték, hogy meg fogják bírságotolni, ha pedig nem tud fizetni, előállítják. Ekkor telefonon értesítette édesapját, az intézkedést azonban a telefonálással nem zavarta. Az egyik rendőr váratlanul az arca felé kapott, ettől megijedt, és bemenekült az ott található irodaházba. Miután az épületet nem kívánta elhagyni, a rendőrök erősítést hívtak, és a kiérkező rendőrök minden kérdés és tájékoztatás nélkül a portás pult mögül kirángatták, arccal előre földre vitték, megbilincseltek, majd hátra bilincseltek kézzel, fájdalmat okozó, testet előre döntő tartásban kikísérték és előállították. Előadta, hogy a bilincselés miatt sérülései keletkeztek. Ezt követően a Budapesti Rendőr-főkapitányság települési Rendőrkapitánysága mint szabálysértési hatóság a felperessel szemben közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése és jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt 50.000 forint pénzbírságot szabott ki. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 10.Szk.19.757/2017/4. számú végzésével a szabálysértési eljárást megszüntette, megállapítva, hogy a rendőrök nem észlelheték szabálysértés elkövetését, és a felperes nem állt ellen az intézkedésnek, az alól nem akarta kivonni magát. Állította továbbá, hogy feljelentést tett bántalmazása miatt is, az eljárást azonban az ügyészség megszüntette, ezért az Emberi Jogok Európai Bíróságához (EJEB) fordult. Az EJEB megállapította, hogy Magyarország megsértette az Emberi Jogok Európai Egyezményének (EJEE) 3. cikkébe foglalt kínzás, embertelen, megalázó bánásmód tilalmát. Emellett panaszt is tett az alkalmazott testi kényszer, a bilincs használata és előállítása miatt is, mely eljárásban két ítélet is született.

[3] Jogállítása szerint – mivel nem követett el semmilyen szabálysértést – iratai ellenőrzését követően további intézkedésre nem kerülhetett volna sor vele szemben. A helyszínről nem szökött el, a rendőrnek az arca felé tett indokolatlan, támadó jellegű mozdulata a jogalap nélkül folytatott intézkedést a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 19. § (1) bekezdésének utolsó fordulata értelmében minden kétséget kizáróan, mérlegelés nélkül jogszerűtlenné is tette. Kényszerítő eszközök pedig nem alkalmazhatóak jog- és ténybeli alap nélküli intézkedéssel összefüggésben az Rtv. 19. § (2) bekezdése alapján, ahogy az előállítását sem indokolta az Rtv. 33. § (2) bekezdése f) pontja értelmében semmi. Az emberi méltóság sérelmének megállapítása azért indokolt, mert előállítása bárki számára észlelhető volt, míg személyi szabadságát a jogszerűtlen testi kényszer és bilincs, valamint a jogalap nélküli előállítás törvénysértően korlátozta, az egész rendőrségi eljárás pedig tisztességtelen volt.

[4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[5] A felperes keresetét mind jogalapjában, mind összecszerűségében vitatta. Allította, hogy a rendőri intézkedésre azért került sor, mert a rendőrök észlelték, hogy a felperes kézben tartott mobiltelefont használt vezetés közben, ezért a szabálysértés elkövetésének egyszerű gyanúja miatt a rendőröket intézkedési kötelezettség terhelte, melyre az észlelés elégséges jogalapot szolgáltatott. Az Rtv. 29. § (1) bekezdésének értelmében a rendőrök a tényállás tisztázása érdekében jogszerűen kezdeményeztek intézkedést a felperes igazoltatására is. A bíróság szabálysértési eljárást megszüntető döntéséből nem következik okszerűen, hogy a rendőri intézkedés jogszerűtlen volt, és a közigazgatási perben a bíróság sem mondta ki annak jogellenességét, mivel a hatóságot új eljárásra utasította.

[6] A kényszerítő eszköz alkalmazását a felperes aktív ellenállása, és az ezért szükséges előállítása alapozta meg. A rendőri jelentés szerint a testi kényszer és a bilincs alkalmazására az Rtv. 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés f) pontja és az Rtv. 48. § c)-d) pontja alapján, szökés megakadályozása, ellenszegülés megtörése érdekében került sor. Az Rtv. 19. § (1) bekezdése értelmében a rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításainak engedelmeskedni, annak jogszerűsége nem vonható kétségbe. A rendőr azért nyúlt a felperes arca felé, mert többszöri felszólítás ellenére a telefonhasználatnak nem vetett véget. A felperes minden áron meg akarta akadályozni, hogy a telefont a kezéből kivegyék, ezért rántotta el a karját és a fejét, majd ment be az épületbe. Az a tény, hogy a felperes nem értett egyet a hatóság fellépésével, nem szolgáltathat alapot az intézkedés jogszerűségének és szakszerűségének megítéléséhez és ahhoz, hogy az alól a felperes kivonja magát. A rendőrök a testi kényszert és a bilincset a tanult taktikai fogásokkal, a törvényes keretek közt maradva alkalmazták, kizárólag a szükséges ideig, és a felperes ellenállásának megtörésével azt haladéktalanul megszüntették. Nem merült fel olyan körülmény, miszerint a kényszerítő eszközt jogalap nélkül, megalázó jelleggel, a szükségesnél nagyobb hátrányt és szenvedést okozva használták. A kényszerítő eszköz alkalmazásának feltételei fennálltak, az nem lépte túl a jogszerűség határát, és nem volt aránytalan. Ebből következően a rendőrök a tevékenységükre irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, az adott helyzetben általában elvárható módon jártak el, kirívóan súlyos jogértelmezési, jogalkalmazási hibát, tévedést sem vétettek, így magatartásuk nem volt jogellenes és felróható.

[7] A sérelemdíj összegét eltúlzottnak tartotta, figyelemmel arra, hogy a felperes részére az EJEB jelentős összegű nem vagyoni kártérítést ítelt meg.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül, nyilvánosságra hozható magánlevélben kérjen bocsánatot a felperestől azért, mert a Budapesti Rendőr-főkapitányság települési Rendőrkapitányság beosztottjai 2016. június 25. napján megsértették a felperes emberi méltósághoz, személyi szabadsághoz és tisztességes eljáráshoz fűződő jogát azzal, hogy a felperes ellen jogszabálysértő módon alkalmaztak testi kényszert, bilincset és előállították. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 600.000 forint sérelemdíjat és 38.100 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 36.000 forint illetéket az állam viseli.

[9] Ítéletének indokolásában rögzítette, nem volt vitás, miszerint a felperessel szemben a perbeli időpontban rendőri intézkedés történt, melynek során a rendőrök testi kényszert alkalmaztak, a felperest arccal a földre fektették, kezeit hátra helyzetben

megbilincseltek, továbbá hogy ez a felperesnek milyen testi sérüléseket okozott. Megállapította, hogy az alperes közhatalmi feladatokat lát el, ezért ha tevékenysége során kárt, vagy hátrányt okoz, akkor nem hagyható figyelmen kívül a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése, melyet együtt kell alkalmazni a Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdésével. Kiemelte, az alperes felelőssége csak kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés, vagy mulasztás esetén állapítható meg. Mivel a felperes keresetében megjelölte az alperes által megsértett jogszabályokat, ezért ezt érdemben vizsgálta. A felperessel szemben alkalmazott rendőri intézkedés jogszerűsége, indokoltsága és célszerűsége körében kiemelte, hogy e kérdéseket a Pesti Központi Kerületi Bíróságon folyamatban volt 10.Szk.19.757/2017. számú eljárásban tisztázták, a bíróság a szabálysértési eljárást minden tekintetben megszüntette, rögzítve, hogy a rendőrök nem észlelhették a szabálysértés elkövetését, a felperes nem állt ellen az intézkedésnek, és az alól nem akarta kivonni magát. Idézte az Rtv., valamint a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseit. A szabálysértési határozatra figyelemmel megállapította, hogy a felperes a rendőrséggel együttműködött, az iratait átadta, a helyszínt nem hagyta el. Magatartása azt követően változott meg, hogy az intézkedő rendőr az arca felé nyúlt, amely miatt az irodaházba ment – és nem elszökött –, amikor a rendőrök erősítést hívtak, majd a kiérkező rendőrök segítségével másfél perc elteltével erő alkalmazásával a felperest bilincsben az autóba kényszerítették és a rendőrségre vitték. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a perben csatolt határozatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes az igazoltatás során együttműködött, nem tanúsított ellenállást, ezért a kényszerítő eszközök alkalmazására jogalap nélkül, aránytalanul és szakszerűtlenül került sor. A felperes ugyanis a terhére rótt szabálysértést nem követte el, a rendőrökkel mindaddig együttműködött, amíg a járőrvezető az arca felé nyúlt, majd ekkor sem menekült el, hanem az irodaházba ment. Hangsúlyozta, a kiérkező járőrök mérlegelési, felszólítási és az arányosság követelményeinek betartására irányuló kötelezettségüknek másfél perc alatt – további bizonyítás nélkül is megállapíthatóan – kizárt, hogy eleget tudtak tenni. Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy a testi erő alkalmazása, a földre kényszerítés, bilincselés, majd az órákig tartó, sérülést okozó bilincsben tartás szükségtelen és aránytalan, amely pedig jogellenes.

[10] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdésének felhívásával rögzítette, hogy a felperes a Ptk. 2:43. §-a szerinti nevesített személyiségi jogok közül a személyes szabadságának megsértését és emellett két nem nevesített személyiségi joga sérelmét állította. A személyes szabadság tekintetében kiemelte, hogy annak korlátozására kizárólag indokolt esetben, a szükséges és arányos mértékben, jogszabály által meghatározott esetekben lehet helye. Mivel a felperes esetében ilyen jogszerű indok, cél nem állt fenn, ezért a vele szembeni erőteljes rendőri intézkedés nem volt jogszerű, figyelemmel arra is, hogy arra vezetés közbeni telefonálás miatt került sor. Ezért a felperes személyi szabadságának elvonása, annak megsértése sem lehetett arányos és jogszerű. Az eljárás indokoltságának hiánya miatt az alperes védekezését nem fogadta el. A felperes személyi szabadságát a testi kényszer, a bilincs törvénysértő alkalmazása korlátozta, éppúgy mint előállítása. Ebből következően személyi szabadságának sérelme a rendőri intézkedés során kétségtelenül megvalósult, és annak nem volt jogalapja sem, amely kimentési oknak minősülhetne.

[11] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes emberi méltósághoz fűződő jogát is megsértették, amikor a személyi szabadságának korlátozásán túlmenően vele szemben a megalázó bánásmód tilalmába ütköző rendőri intézkedést alkalmaztak. Etekintetben figyelemmel volt az EJEB gyakorlatára, és ennek alapján értékelte azt is, hogy a megalázó bánásmódnak több szemtanúja volt, azt láthatták a járőrök, az irodaház dolgozói, valamint a rendőrkapitányságon tartózkodó személyek. Figyelemmel volt arra is, hogy a

bilincselés a felperes kezén jelentékeny sérülést okozott, mely hosszabb időn át, az intézkedést követően is fennállt, és hogy a felperes szabálysértést sem követett el.

[12] A tisztességes eljáráshoz fűződő jog tekintetében idézte az Alaptörvény XXVIII. cikkét és annak jelen ügyben kiemelt relevanciával bíró rendelkezésének azt tartotta, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslással éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Megítélése szerint az EJEB előtt 75260/17. számon folyamatban volt Csúcs kontra Magyarország ügyben született ítéleti tényállás és a 25.K.705.048/2020/5. és a 40.K.32.559/2018/19. számú ítéletek megállapításai a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét támasztják alá a rendőri intézkedések kapcsán. Ezért megállapította a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő személyiségi jogának sérelmét is.

[13] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontjának felhívásával megállapította, hogy a felperes által kért bocsánatkérő levél alkalmas az őt ért erkölcsi, lelki bántalmak kompenzálására. A levél nyilvánosságra hozhatóságával a felperes elérheti ugyanazt a kört, amelyik a személyiségi jogsértés tanúja lehetett volna vagy volt, ezért a kért jogkövetkezmény alkalmazása az elsőfokú bíróság megítélése szerint indokolt.

[14] A sérelemdíj tekintetében rögzítette, hogy annak jogalapja a megállapított jogsértésre tekintettel fennáll, és annak megfizetésére az alperes köteles. A sérelemdíjösszezszerúsége körében értékelte, hogy a rendőri intézkedésre szabálysértés hiányában került sor nyilvános helyen, a felperes édesapjának munkahelyén, ami sértette a felperes emberi méltóságát. Figyelemmel volt arra is, hogy a felperesben félelem, fájdalom és alsóbbrendűség érzés alakult ki, a rendőrökkel szembeni bizalma megingott. Jelentős sérülései keletkeztek a csuklóján és a lábán, a bilincs okozta jól látható sérülések számos alkalommal megalázó helyzetbe sodorták az orvosi rendelőben, a barátai előtt mindennapjai során. A felperest a mai napig felzaklatják a vele történetek. Mindebből arra következtetett, hogy a kért sérelemdíjösszezszerúségében nem eltúlzott, az arányos a felperest ért sérelmekkel és a kialakult bírói gyakorlatnak is megfelel.

[15] A kimentés tekintetében visszautalt a jogalap körében kifejtettekre, kiemelve, hogy a cselekménysorozat, amely a felperes egyszerre több személyiségi jogát sértette meg, az azt kiváltó, vagy megelőző cselekmények miatti felperesi felelősség fennállása nélkül, szükségképpen felróható az alperes nevében eljáró személyeknek. Az eljárás során történtek egy ponton túl mindenképpen túllépték azt a mértéket, amely egy ilyen eset miatti felindultsággal magyarázható. Annak pedig nincs jelentősége a sérelemdíj szempontjából, hogy Magyarországot marasztalták az ügygel összefüggésben: sem a felelősségi alakzat, sem a felek személye nem egyezett meg.

[16] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, elsődlegesen a felperes keresetének teljes elutasítását, másodlagosan a megítélt sérelemdíjösszegének 300.000 forintra leszállítását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[17] Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást helyesen állapította meg, a megfelelő jogszabályokat alkalmazta, azonban abból téves jogi következtetést vont le. A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában jelölte meg.

[18] Arra hivatkozott, hogy az alperes nem sértette meg a felperes emberi méltóságához, személyi szabadságához és tisztességes eljáráshoz fűződő jogát. Nem osztotta az elsőfokú bíróság ítéletének [57] bekezdésében foglaltakat, mely szerint a felperessel szemben jogalap nélkül, aránytalanul és szakszerűtlenül alkalmaztak kényszerítő eszközöket. A rendőri intézkedés azért történt, mert a rendőrök észlelték, hogy a felperes vezetés közben kézben tartott mobiltelefont használt, ezért szabálysértés elkövetésének egyszerű gyanúja miatt őket intézkedési kötelezettség terhelte. Ezt támasztja alá a rendőrök által készített jelentés és a meghallgatásukon elhangzottak is. Az intézkedésre tehát önmagában a rendőrök által észlelték elégséges jogalapot szolgáltatottak, az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján a tényállás tisztázása érdekében jogszerűen kezdeményeztek intézkedést a felperes igazoltatására. A kényszerítő eszköz alkalmazását és a megerősítő erő kikerzését a felperes aktív ellenállása, és az ebből kifolyólag szükségessé vált előállítása alapozta meg, melyet szintén alátámasztanak a rendőri nyilatkozatok, jelentések és a becsatolt felvételek is. A felperes ugyanis aktívan ellenállt a rendőri intézkedésnek azzal, hogy az intézkedés ideje alatt többször le-föl sétált az épület ajtaja és az intézkedés helyszíne között. Emiatt a rendőröknek az alakzatot bontva, több alkalommal is követniük kellett a felperest, ez a tény már önmagában alkalmas lett volna arra, hogy a rendőrök a felperes magatartását ellenszegülésként értékelve, intézkedésüket kikényszerítsék. Az Rtv. 19. § (1) bekezdése értelmében a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek mindenki köteles alávetni magát, és a rendőr utasításának engedelmeskedni, a rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe. Az intézkedő rendőr azért nyúlt a felperes arca felé, mert többszöri felszólítás ellenére nem vetett véget a telefonhasználatnak. Ez a mozdulat nem kelthetett a felperesben félelmet, pusztán minden áron meg akarta akadályozni, hogy a telefont kivegyék a kezéből, ezért elrántotta a karját és a fejét, majd bement az épületbe. A felperes a rendőri intézkedés kezdetétől vonakodva tett eleget a felszólításoknak, azonban a helyzet akkor eszkalálódott véglegesen, amikor a felperest arról tájékoztatták, hogy a szabálysértést elismerő nyilatkozat hiányában fel fogják jelenteni, és felszólították, hogy az intézkedés közben ne telefonáljon. A mobiltelefon használata nem általánosságban tiltott, azonban az Rtv. lehetővé teszi az alapvető jogok szükséges mértékű korlátozását. A rendőrök úgy ítélték meg, hogy erre szükség van, és a mobiltelefon használatára nem adtak engedélyt, mely utasításnak a felperes köteles lett volna eleget tenni. A testi kényszer és a bilincs alkalmazását a tanult taktikai fogásokkal hajtották végre, annak alkalmazása törvényes keretek között maradt, csak a szükséges ideig tartott, a felperes ellenállásának megtörésével azt a rendőrök megszüntették. Összességében az alperes álláspontja az volt, hogy a felperessel szemben a kényszerítő eszközök alkalmazására, valamint előállításra aktív ellenállása okán, a jogszabályi előírások figyelembevételével került sor, ezért az jogszerűen, arányosan és szakszerűen történt, így az alperes nem sértette meg a felperes személyhez fűződő jogait. Ebből kifolyólag az elsőfokú bíróság ítéletének [62] és [63] bekezdésében, valamint [64]-[68] bekezdéseiben foglalt megállapításai sem helytállóak, a felperesnek nem sérült a személyi szabadsághoz, az emberi méltósághoz, és a tisztességes eljáráshoz való joga sem.

[19] Hivatkozott arra is, hogy a felperes az emberi méltóság sérelmén túlmenően ugyanazon alperesi megtartáshoz kapcsolódóan más személyiségi jogok, így a személyi szabadsághoz és a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését is állította, azaz nem külön

nevesített személyiségi jog hiányában hívta fel védelmére e jogot. Ezért személyiségvédelem már csak ennél fogva sem illethette meg őt az emberi méltóság tekintetében. Ezt támasztja alá a 8/1990. (IV. 23.) AB határozat is, amely szerint az emberi méltóság megsértését akkor lehet megállapítani, ha az egyéb, nevesített alapjogok nem alkalmazhatók.

[20] A tisztességes eljáráshoz való jog pedig nem önállóan nevesített személyiségi jog, és nem is minősül személyiségi jognak. A tisztességes eljáráshoz való jogot az Alaptörvény rögzíti, a hatósági eljárásokban alapelveként van jelen, célja az eljárásokkal szemben támasztott kritériumok biztosítása különböző eljárásjogi garanciákkal. Ezért nem állapítható meg a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme sem.

[21] Összefoglalva, a felperessel szemben lefolytatott rendőri intézkedés során – ideértve a kényszerítő intézkedéseket és az előállítást is – a felperes emberi méltóságát, tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, személyes szabadságát nem sértette meg, intézkedései a törvényben meghatározott módon lefolytatandó eljárásra korlátozódtak, annak kereteit nem lépte túl. A rendőrök eljárása jogszerű volt, ennek során kihívóan súlyos jogszabályértelmezési, jogalkalmazási tévedést, hibát nem ejtettek.

[22] A sérelemdíj összege tekintetében arra hivatkozott, hogy az nem áll arányban a vélelmezetten elszenvedett sérelem nagyságával. Kiemelte, az emberi méltósághoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmének megállapítására nem is kerülhetett volna sor. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az eset összes körülményét a kompenzáció mértékének megállapításakor, a felperest nem is érte személyiségi jogsérelem. Amennyiben a másodfokú bíróság szerint történt jogsértés, úgy arra hivatkozott, hogy önmagában annak ténye nem vonja maga után a sérelemdíj iránti igény megalapozottságát. Álláspontja alátámasztásaként hivatkozott a BDT2018. 3821 és a BDT2017. 3657 számú eseti döntésekben foglaltakra. A személyiségi jogában sérelmet szenvedett fél csak akkor tarthat igényt kárpótlásra, ha olyan hátrány bekövetkezését bizonyítja, mely kizárólag e sérelemdíj összegével küszöbölhető ki. Jelen perben azonban a megállapított sérelemdíj összege – mint kompenzáció – eltúlzott és aránytalan.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[24] Hangsúlyozta, a felperes a gépjárművet nem kézben tartott mobiltelefonnal vezette, ahogy ezt a csatolt bírósági határozatok is megerősítették, az alperes mégis a felperes szabálysértési felelősségét állítja. A szabálysértés elkövetésének gyanúja ezért nem lehetett jelen ügyben az intézkedés jogalapja. A felperes semmilyen aktív ellenállást nem tanúsított, az ezzel összefüggő szabálysértési eljárást is megszüntette a bíróság a bizonyítási eljárás eredményeképpen. Az intézkedés alatt az intézkedés helyszínét nem hagyta el, a fel-alá járkálás nem elkövetési magatartás, ezzel kapcsolatban a rendőrök nem is kifogásoltak semmit. Akkor menekült be az irodaépületbe, amikor az egyik intézkedő rendőr hirtelen támadó mozdulatot tett a feje irányába, amely ütésként értékelhető. A rendőri intézkedés az Rtv. 19. § (1) bekezdésének második mondata alapján nyilvánvalóan jogszerűtlenné vált a fej irányába tett támadó mozdulatot követően. Az alperes előadásával szemben a felperesnek nem kellett véget vetnie a telefonálásnak, ugyanis azzal nem zavarta az intézkedést. A testi

kényszer és a bilincs alkalmazására semmi szükség nem volt, annak végrehajtása is aránytalan, és az előállítás is teljes mértékben szükségtelen volt. Ezek az intézkedések és kényszerítő eszközök minden tekintetben jogalap nélküliek voltak, és a törvényes figyelmeztetések sem hangzottak el.

[25] Az emberi méltósággal összefüggésben kiemelte, hogy az alperes intézkedésének észlelhetősége alapozza meg e jogának a sérelmét. Az AB határozat csak azt mondja ki, hogy amikor más személyiségi jog nem sérül, akkor felhívható azok „anyajoga” is, de nem zárja ki, hogy a személyi szabadság sérelme mellett az emberi méltóság sérelmét is megállapítsák, ahogy azt az EJEB is megállapította.

[26] A sérelemdíj mértékével kapcsolatosan kifejtett alperesi álláspont is téves, a megállapított összeg nem eltúlzott, annak indokairól az elsőfokú bíróság megalapozottan adott számot.

[27] A fellebbezés részben alapos.

[28] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és elsődlegesen a kereset teljes elutasítását kérte, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 358. § (5) bekezdése értelmében jogerőre emelkedett rendelkezése, így azt a másodfokú bíróság egészében bírálta felül a fellebbezésben írt indokok alapján.

[29] Az alperes fellebbezésében nem tette vitássá, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyes, csak azzal érvelt, hogy az így megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság téves jogi következtetést vont le. Helytelen volt azonban fellebbezésének már a kiindulópontja is, miszerint az alperes rendőreinek intézkedése a jogszabályoknak megfelelt. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 10.Szk.19.757/2017/4. számú végzésével az alperes település 21. Rendőrkapitányságának szabálysértési eljárásban hozott határozatát hatályon kívül helyezte, és a felperessel szembeni szabálysértési eljárást teljes egészében megszüntette. Határozata tartalmazza, hogy a felperes nem követte el a terhére rótt szabálysértést. Ez pedig azt jelenti, hogy az alperes egész intézkedés-sorozata jogalap nélküli volt, melyből következően a felperes által sérelmezett testi kényszer, bilincs alkalmazása és előállítása sem lehet jogszerű, az nem volt más, mint rendőri önkény.

[30] Mindebből kifolyólag az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes megsértette a felperes személyes szabadsághoz való személyiségi jogát és emberi méltóságát, e körben ítéletének indokaival a fenti kiegészítéssel a másodfokú bíróság egyetértett.

[31] Alaptalanul hivatkozott az alperes fellebbezésében arra is, hogy egy nevesített személyiségi jog megsértése esetén az emberi méltóság megsértése nem állapítható meg. Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt, a felperessel szemben személyi szabadságának korlátozásán túl olyan rendőri intézkedést alkalmaztak, amely a megalázó bánásmód tilalmába ütközött, mivel a testi kényszer, bilincs alkalmazására, előállítására mások jelenlétében, a felperesnek sérülést okozva került sor. Ez a megalázó bánásmód ad alapot a személyi szabadsághoz való jog megsértése mellett az emberi méltóság megsértésére is. Olyan többlet tényállási elem ugyanis, amelyet a személyes szabadsághoz való jog mint nevesített személyiségi jog már nem fed le. Ebből kifolyólag az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a felperes emberi méltóságának megsértését is.

[32] Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a felperes tisztességes eljáráshoz való személyiségi jogának megsértését is megállapította. A személyiségi jog az ember értékminőségének kifejeződése, a személyiséget alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége. Ezzel szemben a tisztességes eljáráshoz való jog nem személyiségi jog, hanem az Alaptörvényben és az egyes eljárási törvényekben deklarált alapjog, melynek célja az egyes eljárások szabályszerűségének garantálása. Ebből eredően megsértéséhez sem fűződik a személyiségi jogsértések Ptk. 2:51. §-ban, illetve a 2:52. § (1) bekezdésében szabályozott egyetlen szankciója sem, ezért az alperes elégtételadásra e körben nem kötelezhető.

[33] Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen értékelte a felperest ért nem vagyoni sérelmeket is. Az elsőfokú ítélet [73] bekezdésében írt hátrányok az alperes fellebbezési érvelésével szemben teljesen egyértelműen olyan, az alperes személyiségi jogot sértő magatartásaival okozati összefüggésben álló nem vagyoni sérelmek, amelyek az alperes sérelemdíj fizetési kötelezettségét megalapozzák. A bizonyított jogsértés súlyához képest pedig a felperes által érvényesített sérelemdíj összege – az elsőfokú ítélet indokolásával szemben – nemhogy arányos, hanem kifejezetten csekély összegű volt, még úgy is, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése nem állapítható meg. Ezért a másodfokú bíróság a sérelemdíj mérséklésére nem látott lehetőséget.

[34] Mindezek okán az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének elégtételadásra kötelező rendelkezését részben megváltoztatta, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértése miatti elégtételadásra irányuló keresetet elutasította, míg egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[35] Az alperes fellebbezése kisebb részben vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. §-a folytán alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdése értelmében köteles megfizetni a másodfokú eljárásban túlnyomórészt pernyertes felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét. Az ügyvédi munkadíjat az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával a felperes által felszámított mértékben határozta meg, és annak alperes pervesztességével arányos része megfizetésére kötelezte az alperest. A le nem rótt 48.000 forint fellebbezési illetéket az alperes személyes illetékmentessége és a Pp. 102. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (3) bekezdésének rendelkezése alapján teljes egészében az állam viseli a Pp. 102. § (6) bekezdése szerint.

Budapest, 2022. szeptember 27.

dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

dr. Szentpáli Judit s. k.

előadó bíró

dr. Szabó Csilla s. k.

bíró